

ENONTEKIÖN KUNNAN KONSERNIOHJE

Hyväksytty: Kunnanvaltuusto

24.6.2009/ 55 §

Voimaan:

1.8.2009

1 § **Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite**

Konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

2 § **Soveltamisala**

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Enontekiön kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat tytäryhteisöt:

- Enontekiön Kehitys Oy
- Enontekiön Sähkö Oy
- Enontekiön Vesihuolto Oy
- Kiinteistö Oy Enontekiön kunnan asunnot
- Kiinteistö Oy Ounasmajat
- Kiinteistö Oy Virastotalo

Kunnan osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittäystä ja osakkuusyrittäystä.

Enontekiön kuntakonserniin kuuluvat seuraavat osakkuusyhteisöt:

- Asunto Oy Jussaeno
- Asunto Oy Saanansäde 3
- Kyrön Vesihuolto Oy
- Hetan Hiihtomaa Oy

Enontekiön kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Lapin Jätehuolto kuntayhtymä (Lapeco)
- Lapin liitto
- Lapin sairaanhoitopiirinkuntayhtymä
- Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä

- Muonion-Enontekiön kansanterveystyön kuntayhtymä

3 § **Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen**

Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden tytäryhteisöjen vastaavissa toimielimissä.

4 § **Konserniohjeen sitovuus**

Konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konsernijohtolle (kunnanhallitus, kunnanjohtaja).

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5 § **Enontekiön kunnan konsernijohto ja toimielinten toimivallanjako**

Enontekiön kuntakonsernin konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa.

Valtuusto

- 4 määrittelee kunnan tavoitteet ja sen mukaiset kunnan omistajapolitiikan linjaukset
- 5 päättää kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden ja yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- 6 hyväksyy konserniohjeet
- 7 päättää konserniin kuuluville yhteisöille myönnettävistä takauksista sekä pitkäaikaisten lainojen myöntämisestä.

Kunnanhallitus

- 8 nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin

- 9 antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- 10 antaa yhtiökokousedustajille ohjeita hallituksen jäsen-
ten ja tilintarkastajan valinnasta
- 11 seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- 12 kutsuu tarvittaessa konserniin kuuluvan yhteisön johdon raportoimaan asioista
- 13 antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnanjohtaja

- 14 johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa
- 15 vastaa konserniohjeen mukaan kunnanjohtajalle kuuluvista tehtävistä
- 16 seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle
- 17 saattaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tässä ohjeessa olevan tytäryhteisöjen 9 §:n mukaisen neuvottelovelvoitteen piiriin kuuluvat asiat
- 18 seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämiseksi kunnanhallitukselle
- 19 käy vuosittain tavoite- ja tulosarviokeskustelut tytäryhteisöjen johdon kanssa.

6 § Konserniraportointi

Enontekiön kuntakonserniin kuuluvan yhteisön tulee toimittaa konsernijohdolle (kunnanhallitus ja kunnanjohtaja):

- toimintasuunnitelmat, talousarviot ja -suunnitelmat
- tilinpäätökset, toimintakertomukset, tilintarkastuskertomukset
- tulos- ja rahoituslaskelman toteutumavertailut
- osavuosikatsaukset/väli-tilinpäätökset
- kokousten esityslistat ja pöytäkirjat julkisten asioiden osalta
- yhteisön toiminnan ja tuloksen seurantaraportit
- muut konsernijohdon erikseen pyytämät asiakirjat.

Em. asiakirjat tulee toimittaa kunnanhallitukselle kunnanjohtajan antaman aikataulun mukaisesti. Raportointi kunnanhallitukselle tapahtuu puolivuositain vuorovaikutteisella tavalla.

7 § Keskitetyt konsernitoiminnot ja konsernipalvelut

1) Hankinnat

Hankintalainsäädäntö edellyttää, että kunnat sekä kunnan omistamat yhteisöt kilpailuttavat hankintansa.

Kuntakonsernin yhteisöjen hankintamenettelyissä noudatetaan julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä sekä soveltuvin osin kunnanhallituksen hyväksymiä kunnan yleisiä hankintaohjeita ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeita.

Kunta voi hankkia tavaran tai palvelun ilman kilpailutusta kokonaan omistamaltaan yhtiöltä. Lähtökohtaisesti kuntakonserniin kuuluvan kahden hankintayksikön väliset hankinnat tulee kilpailuttaa, ellei kysymyksessä ole kilpailuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle jäävästä ns. sidosyksikköhankinnasta.

Konsernilla tulee olla yhteinen hankintaohje.

Hankintayhteistyö

Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt voivat tehdä hankintayhteistyötä.

Konserniyhteisöjen tulee selvittää hankintayhteistyön edellytykset aina ennen hankintojen toteuttamisesta. Päätös hankintayhteistyöhön osallistumisesta tehdään erikseen kussakin konserniyhteisössä emokunnan ohjeistuksen mukaisesti, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä.

2) Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan soveltuvin osin kunnan henkilöstöpolitiikan linjauksia ja periaatteita. Etenkin harkinnanvaraisten työsuhteen etujen (harkinnanvaraiset palkkaedut ja harkinnanvarainen työvapaa sekä työntekijän oikeus henkilöstökoulutukseen, luontoissuorituksiin ja lisäeläke-etuihin) myöntämisessä yhteisöt noudattavat kunnan käytäntöä.

Henkilöstön hankinnassa tytäryhteisöjen tulee aina selvittää ja huomioida konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet kunnanhallitukselta.

Tarvittaessa tulee hyödyntää konsernin sisäistä hakua.

Kuntakonserni tekee yhteistyötä koulutus- ja henkilöstöpalvelujen järjestämisessä.

Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa silloin kun se on kunnan edun mukaista eikä tytäryhtiön etu muuta edellytä.

3) Riskienhallinta ja tietoturvapolitiikka

Kuntakonsernin riskienhallinnassa noudatetaan yhtenäisiä toimintaperiaatteita sekä riskien vakuuttamisessa että omavastuuosuuksissa.

Tytäryhteisöt noudattavat soveltuvin osin kunnan tietoturvapolitiikkaa ja tietoturvasta annettuja ohjeita.

4) Konsernipalvelut

Kunta tuottaa keskitetysti muille konserniyhteisöille mm. talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita, tietohallinnon palveluita sekä toimitila- ja kiinteistö- ja huoltopalveluita sekä kopiointi- ja postituspalveluita. Konsernipalveluissa huomioidaan hankintalainsäädännön asettamat reunaehdot ja rajoitukset.

8 § Kuntakonsernin tarkastus ja valvonta

Kuntakonsernin valvonta vastaa luonteeltaan kunnan sisäistä valvontaa. Konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, joka on määritelty tässä ohjeessa.

Konsernivalvonnan kohdealueita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi.

Konsernivalvonnassa seurataan myös valtuuston tytäryhteisöjen toiminnalle asettamien tavoitteiden toteutumista sekä konserniohjeen noudattamista erityisesti keskitetyissä konsernitoiminnoissa ja konsernin sisäisten palvelujen käytössä. Lisäksi konsernivalvonnassa seurataan riskienhallintajärjestelmien toimivuutta konserniyhteisöissä.

Kunnan tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä huolehtiminen. Tarkastuslautakunta kilpailuttaa kuntakonsernin tilintarkastuspalvelut, minkä jälkeen tilintarkastajan valinnasta päättää ao. tytäryhteisön toimielin esim. osakeyhtiössä yhtiökokous.

9 § Tytäryhteisöjen neuvotteluveloitteet

Kuntakonserniin kuuluvan yhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan on ennen omaa päätöksentekoaan hankittava kunnan konsernijohtoon ennakkokäsitys ennen seuraaviin toimenpiteisiin ryhtymistä kunnanhallitukselta:

- 20 tytäryhteisön perustaminen
- 21 yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen
- 22 yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- 23 yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- 24 pääomarakenteen muuttaminen
- 25 toimintaan nähden merkittävien investointien suorittaminen
- 26 kiinteistö- ja yrityskaupat
- 27 osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- 28 varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- 29 toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen

- 30 merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takaus-
ten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavel-
voitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- 31 muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat
tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja
sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä,
kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perus-
tuvista oikeuksista luopuminen
- 32 periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimuk-
set ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- 33 merkittävät henkilöstö- ja palkkapoliittiset ratkaisut
- 34 yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se
poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjako-
käytännöstä
- 35 yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvi-
tystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

Neuvottelumenettelyllä varmistetaan asioiden huolellinen val-
mistelu, ja se on konsernijohdon keino ohjata ja valvoa kon-
serniin kuuluvien tytäryhtiöiden toimintaa ja taloutta.

10 § **Tiedottaminen konsernia koskevista asioista**

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on sopivin tavoin tiedotet-
tava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin,
kun se hoitaa kunnallista tehtävää. Yhteisön on annettava tie-
dotusta varten kunnan keskushallintoon tiedotuksesta vastaavan
viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta
hallitus ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolella kunnanhalli-
tus ja kunnanjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa
yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan yleiset
tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.